

Poročilo o javnem posvetovanju – Strategija razvoja Slovenije 2030

December 2017

Soustvarjamo Strategijo razvoja Slovenije - Pogovori o strateških usmeritvah

Izdala: Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

Odgovorna oseba: Alenka Smerkolj

Prelom: Andrej Juvan

Leto izdaje: November 2017

Ta dokument je na voljo na spletnem naslovu:

www.slovenija2050.si/dokumenti

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

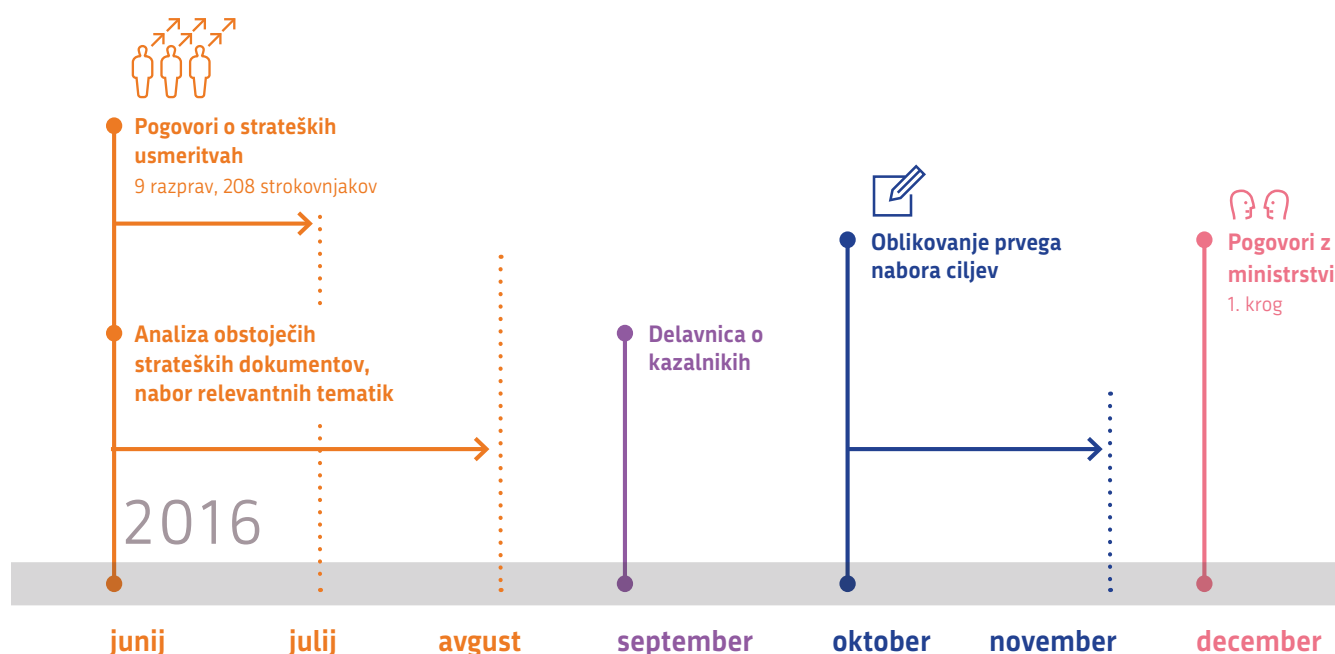
Strategija razvoja Slovenije 2030 je naš skupni dokument, ki riše cilje in smer razvoja, po kateri želimo stopati v naslednjih letih. To je boljše življenje za vse, ki živimo v Sloveniji in za vse tiste, ki bi se v Slovenijo želeli ponovno vrniti ali šele priti. V strategijo smo jasno zapisali, kaj želimo doseči, čemu dajemo prednost. Je naša resna zaveza k uresničitvi, ki presega omejenost na mandat ene vlade, saj so cilji nastali po dolgem posvetovanju s prebivalci Slovenije, ki so že v Viziji Slovenije jasno izrazili svoje želje in pričakovanja.

Pot v zarisani smeri bo potrebno še zgraditi, včasih tudi sproti prilagoditi, saj se svet danes spreminja hitreje kot kdajkoli prej. Pri tem potrebujemo soglasje in veliko volje, zato bi se želela zahvaliti vsem institucijam in posameznim aktivnim prebivalcem in prebivalkam, ki ste v procesu priprave sodelovali s svojimi predlogi in idejami ter tistim, ki ste posredovali svoje odzive na osnutke dokumenta. Javno posvetovanje je pokazalo široko soglasje, da strategijo potrebujemo, še bolj pa pogovore in sodelovanje na vseh ravneh. Krepitve medsebojnega dialoga si nadejamo tudi v prihodnje, ko bomo s skupnimi močmi še naprej gradili prihodnost Slovenije.

Alenka Smerkolj, ministrica

Kratek povzetek procesa priprave

Priprava Strategije razvoja Slovenije 2030 (v nadaljevanju SRS) je potekala v tesnem sodelovanju med Službo Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK), Uradom RS za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) ter Ministrstvom za finance (MF). Junija 2016 je bilo izvedenih devet tematskih razprav o posameznih vsebinah, pri katerih je sodelovalo več kot 200 strokovnjakov in državnih uradnikov. Septembra 2016 je sledila delavnica, na kateri je tekel pogovor o prvem možnem naboru kazalnikov za spremljanje strategije. Na podlagi strokovne razprave je bil pripravljen prvi osnutek strateških usmeritev in razvojnih ciljev Strategije razvoja Slovenije 2030. Decembra 2016 in januarja 2017 so vsi pristojni resorji podali mnenja o predloženem dokumentu. Januarja 2017 je bil organiziran interaktivni posvet na ravni ključnih državnih uradnikov, kjer so se izmenjali pogledi o vsebinah posameznih razvojnih ciljev in razpravljali o njihovem medsebojnem povezovanju.

Prispevki resorjev in udeležencev so služili kot pomembna podlaga pri nadaljnjem oblikovanju strategije. S pomočjo anketnega vprašalnika, ki je bil februarja 2017 posredovan strokovni javnosti, je vzporedno potekala identifikacija povezav med posameznimi cilji. Marca in aprila je potekalo strokovno usklajevanje in priprava prvega osnutka strategije, ki je bil maja 2017 posredovan resorjem v usklajevanje. Vzporedno so potekale tudi razprave glede ključnih kazalnikov uspešnosti in umeščanja ciljev trajnostnega razvoja v strateški dokument ter izvajanja in spremljanja dokumenta. V sodelovanju z OECD se pripravlja tudi prilagojen dolgoročni okvir za ocenjevanje vplivov posameznih scenarijev oziroma dogovorjenih ukrepov, s katerim se bo spremljalo tudi uresničevanje razvojnih ciljev Strategije.

Na podlagi razprav in prejetih pripomb resorjev je bil pripravljen drugi osnutek strategije, ki je vključeval predlog ključnih kazalnikov uspešnosti. Osnutek je bil julija 2017 posredovan vsem resorjem s pozivom za določitev njihovih ciljnih vrednosti ključnih kazalnikov. Po ponovnem celovitem pregledu strategije skupaj s kazalniki in ciljnimi vrednostmi, je tretji osnutek strategije 22. septembra 2017 obravnavala Stalna medresorska delovna skupina za razvojno načrtovanje, ki je osnutek sprejela z nekaj dodatnimi spremembami.

Vlada RS se je 12. oktobra 2017 seznanila z informacijo o osnutku Strategije razvoja Slovenije 2030 in ugotovila, da je gradivo medresorsko usklajeno. Ob tem je bil sprejet sklep, da dokument pomeni ustrezno podlago za pričetek javnega posvetovanja.

Javno posvetovanje o osnutku Strategije razvoja Slovenije 2030

Javno posvetovanje o osnutku Strategije razvoja Slovenije 2030 se je pričelo 12. oktobra 2017 in je potekalo do vključno 9. novembra 2017. Osnutek strategije je bil objavljen na spletni strani Vlade RS, z namenom da pridobi čim širšo vidnost, saj nas je ves čas vodila želja po doseganju družbenega soglasja glede ključnih razvojnih ciljev strategije.

Zainteresirani javnosti je bilo omogočeno, da svoje odzive poda v okviru posebnega spletnega obrazca, ki je po strukturi sledil poglavjem strategije.

V tem času smo prejeli številne prispevke s strani različnih organizacij in zainteresiranih posameznikov, ki so svoja razmišljanja, pohvale in kritike naslovili na različna vsebinska področja. Posredovanih je bilo 53 odzivov, ki so bila podana v imenu institucij oz. posameznikov, ki so odzive poslali v lastnem imenu.

Poleg javnega posvetovanja, ki je bilo omogočeno prek spletne strani, je bilo v tem obdobju organiziranih še nekaj pogovorov z zainteresiranimi deležniki, ki so želeli poglobljeno predstavitev in razpravo o osnutku dokumenta. Večina je nato svoje odzive posredovala tudi pisno. V javnem posvetovanju so tako sodelovali številni deležniki, med njimi Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Mladinski svet Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtna zbornica Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, nevladne organizacije ter drugi. Osnutek je na svoji seji obravnaval tudi Ekonomsko-socialni svet, svoje odzive pa so nekateri člani, v okviru institucije, ki jo zastopajo, posredovali ločeno.

Vsi prejeti odzivi so bili s strani treh institucij, ki so pripravljavec strategije, in sicer SVRK, UMAR in MF skrbno preučeni. Osnutek strategije je bil z nekaterimi izmed konkretno podanih predlogov ustrezno dopolnjen, nekaj predlogov pa je odprlo razpravo o tem, kaj bi bilo potrebno bolj jasno zapisati, saj je bila vsebina bodisi napačno interpretirana ali nejasna. Nekaterih predlogov tudi ni bilo mogoče upoštevati, bodisi zaradi tega, ker so se nanašali na podrobnejšo ureditev posamezne (tudi izrazito sektorske) problematike ali so si bili odzivi med seboj v nasprotju. V nadaljevanju sledi povzetek izpostavljenih problematik in odziv nanje.

Odziv na pripombe splošne narave oziroma sklope pripomb s sorodno vsebino

Zainteresirani deležniki v javnem posvetovanju so podali svoje odzive na različna področja, med katerimi lahko nekatere povežemo na skupni imenovalec, saj zaobjemajo sorodne ali med seboj povezane vsebine. Odziv nanje je zato povezan glede na spodaj izpostavljene problematike:

1. Vprašanje paradigme v povezavi z bruto domačim proizvodom in obremenitvijo okolja

Veliko odzivov je izpostavljalo vprašanje glede paradigme razvoja, ki ji sledi oziroma je nova strategija ne naslavlja. Največkrat je bil izpostavljen konflikt med gospodarsko rastjo in vplivi na okolje. Ob tem pojasnjujemo, da strategija prepoznava okoljske omejitve kot ene ključnih pomembnih determinant vprašanja razvoja v prihodnje in kakovosti življenja, zato okoljski vidik temu primerno tudi naslavlja skozi celotni dokument. Med razvojnimi izhodišči smo posebej izpostavili, da trenutna paradigma gospodarske rasti v kombinaciji z naraščajočim svetovnim prebivalstvom, predvsem v državah v razvoju, in posledično naraščanje števila potrošnikov s spremenjenimi potrošniškimi navadami povečuje obremenitve okolja. Pri tem pa je potrebno upoštevati, da je blaginja odvisna tudi od gospodarskega razvoja v najširšem smislu (npr. napredek v medicini), ki mora upoštevati omejitve okolja in prispevati k zmanjševanju obremenjevanja okolja (npr. razvoj okoljsko naprednih tehnologij). Te vidike smo naslovili predvsem v ciljnih 5, 6 in 8, ki jih razumemo kot medsebojno močno povezane in soodvisne. V njih je kot cilj predviden prehod v nizkoogljično gospodarstvo in prekinitve povezave med gospodarsko rastjo, rastjo rabe surovin in energije ter s tem povečevanje pritiskov na okolje. Strategija posebej izpostavlja, da bo to mogoče doseči le s korenito spremembo potrošniških in proizvodnih vzorcev. S tem strategija pomeni pomemben premik od preteklega modela razvoja, ki je v ospredje postavljala predvsem gospodarsko rast. Zavezanost k ciljem trajnostnega razvoja je tako razvidna tudi iz številnih ciljev strategije, med katerimi je gospodarska razvitost le eden od njih.

2. Nejasna struktura strategije

Iz nekaterih odzivov je bilo razvidno, da je struktura dokumenta bralcu večkrat nejasna in da priložena shema ni dovolj za jasno razumevanje. Strukturo smo zato na več mestih poskušali bolj obrazložiti (npr. v uvodu) in spremeniti nekaj dikcij (kot npr. razvojni cilji itd.). Z novim zapisom je tudi bolj jasno podano razmerje med petimi strateškimi usmeritvami za doseganje osrednjega cilja in njihova navezava na 6 ključnih kazalnikov.

3. Navajanje sektorskih nacionalnih strategij in programov

Predlogi glede navajanja posameznih nacionalnih programov ali strategij niso bili upoštevani, saj strategija ni v nasprotju z njihovo vsebino, je pa strategija zasnovana tako, da v ospredje postavlja vsebinska področja in ne posameznih sektorskih dokumentov. S tovrstnim pristopom se želimo izogniti silosnemu razmišljanju in spodbuditi medresorsko povezovanje. To pa ne pomeni, da sektorski izvedbeni dokumenti na posameznih politikah ne predstavljajo osnove za izvajanje razvojnih ciljev SRS.

4. Predlogi o umestitvi novih kazalnikov,

Prejeli smo veliko predlogov, da v strategijo umestimo spremljanje novih oziroma dodatnih kazalnikov. Večino predlaganih kazalnikov bomo dodatno uvrstili med t. i. kazalnike spremljanja, s katerimi bomo po posameznih področjih podrobneje spremljali izvajanje strategije. Poudariti je potrebno, da se večina predlaganih kazalnikov že spremlja v okviru Poročila o razvoju, ki bo tudi v prihodnje predstavljal okvir spremljanja izvajanja SRS. Na letni ravni ga pripravlja UMAR.

5. Izpostavljanje konkretnih ukrepov na posameznih področjih

Nekateri predlogi so vsebovali zelo konkretno navedbo ukrepov in podrobnejšo ureditev posamezne problematike v okviru posameznih razvojnih ciljev strategije. Zaradi zastavljene strukture dokumenta smo se izogibali navajanju konkretnih ukrepov oziroma prepodrobni drobitvi vsebine. Predlogi so bili skrbno preučeni in predstavljajo koristen prispevek

pri nadaljnjem delu v okviru dokumentov za implementacijo razvojnih ciljev SRS. Kot je obrazloženo v posebnem poglavju o izvajanju SRS bo raven ukrepov zajeta v okviru Državnega programa razvojnih politik, ki ga predvideva predlog sprememb Zakona o javnih financah. S tem bo narejena povezava med razvojnimi cilji SRS in proračunom RS. Kljub temu smo nekatere predloge spregledanih vsebin vključili pod posamezne razvojne cilje in jih smiselno upoštevali.

6. Izpostavljanje posameznih gospodarskih panog

Posamezna mnenja so večkrat izpostavljala potrebo po opredelitvi prednostnih panog (npr. turizem) in industrij prihodnosti. Strategija pri tem sledi horizontalnemu pristopu, kjer se ne opredeljuje do tega katere panoge so v ospredju, saj razvoj želi doseči s horizontalnim delovanjem.

7. Regionalni vidik – teritorialna ureditev države

Med predlogi dopolnitev je bila izpostavljena tudi problematika glede teritorialne ureditve države in vprašanje uvedbe vmesne ravni upravljanja med lokalnimi skupnostmi in državo. Teritorialno ureditev je potrebno urediti z relevantno zakonodajo, česar strategija ne naslavlja. Kljub temu smo na več mestih poudarili potrebo po krepitvi večnivojskega sodelovanja in upravljanja, čemur dajemo velik pomen skozi celoten dokument (predvsem: strateška usmeritev, razvojni cilj 12). Smiselno so naslovljene tudi regionalne razlike, zato se bo regionalna raven oziroma razvoj regij analiziral tudi pri spremljanju izvajanja strategije, saj je predvideno spremljanje kazalnikov tudi na regionalni ravni, kjer bo to relevantno in mogoče.

8. Posvetovalno telo za razvoj Slovenije

Več deležnikov v javnem posvetovanju je izpostavilo potrebo po posvetovalnem telesu, ki bi bdelo nad uresničevanjem strategije. Zato predlagamo institucionalno rešitev z ustanovitvijo posebnega sveta vlade za razvoj, ki bo v funkciji posvetovalnega telesa spremljal doseganje razvojnih ciljev Slovenije ter vključeval širši krog deležnikov.

9. Vloga socialnega partnerstva in socialni dialog kot sredstvo za doseganje razvojnih ciljev

Pomen socialnega dialoga v okviru socialnega partnerstva je bil večkrat izpostavljen kot ključni element razvoja. Strinjamo se, da bo doseganje zastavljenih razvojnih ciljev brez sodelovanja s socialnimi partnerji težko doseči, zato je pomen le tega v strategiji primerno naslovljen in v dopoljnjeni verziji izpostavljen. Poudarjena je predvsem krepitev sodelovanja in odgovornosti partnerjev v socialnem dialogu.

10. Implementacijski deficit

Pokazala se je potreba naslovitvi problematike glede implementacije oziroma spremljanja uresničevanja zapisanih razvojnih ciljev, potem ko bo strategija sprejeta na vladi. Ker je bil implementacijski deficit velikokrat omenjen kot neobhodna usoda večine sprejetih strateških dokumentov, je to področje po javnem posvetovanju bolj izpostavljeno in natančneje opredeljeno. Zastavljena je pot glede doseganja celovitosti politik na nacionalni ravni ter usklajene vzpostavitev finančnih in vsebinskih okvirov. Poglavje o izvajanju in spremljanju smo tako okrepili s podrobnejšim opisom razvojnega načrtovanja. Za izvajanje razvojnih ciljev Slovenije se bo pripravljala štiriletni Državni program razvojnih politik (DPRP) in Srednjeročna fiskalna strategija, ki se ju bo letno podaljševalo. DPRP bo vseboval ukrepe in aktivnosti na podlagi razvojnih ciljev SRS in tistih prioritet vlade, ki so ključnega pomena za razvoj Slovenije.

Poudarki izboljšav razvojnih ciljev Strategije razvoja Slovenije 2030

Razvojni cilji v Strategiji razvoja Slovenije 2030 so bili na podlagi predlogov dopolnjeni s predlaganimi vsebinami, ki so grafično prikazane v spodnji shemi. Prejeli smo številne konkretne predloge dopolnitev, ki pa so bili prepodrobne narave, da bi jih lahko vključili v krovni strateški dokument. Razvojni cilji strategije bodo podrobneje razdelani v dokumentih izvajanja, nekatere predloge pa smo vsebinsko vključili pod posamezne razvojne cilje in jih smiselno upoštevali.

Poudarki izboljšav razvojnih ciljev Slovenije

Cilj 12: Učinkovito upravljanje in kakovostne javne storitve

- dodana usmeritev za krepitev sodelovanja v socialnem dialogu
- večji poudarek večnivojskemu razvojnemu dialogu

Cilj 11: Varna in globalno odgovorna Slovenija

- večji poudarek aktivni vlogi države v mednarodnih odnosih
- večji poudarek spodbujanju preventive pri obvladovanju naravnih in drugih nesreč

Cilj 10: Zaupanja vreden pravni sistem

- dodan poudarek sankcioniranju korupcijskih dejanj

Cilj 9: Trajnostno upravljanje z naravnimi viri

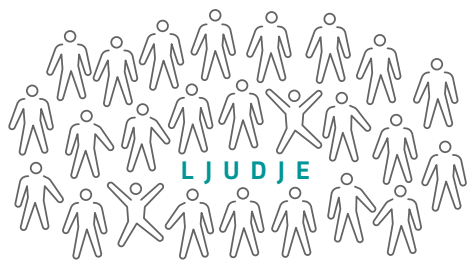
- večji poudarek krepitvi ekosistemskih storitev
- večji poudarek ekološki pridelavi živil

Cilj 8: Nizkoogljično krožno gospodarstvo

- dodan poudarek tehnologijam za shranjevanje energije, ki so ključni dejavnik za povečanje obnovljivih virov energije
- večji poudarek razvoju javnega potniškega prometa

Cilj 7: Vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta

- dodan poudarek privabljanju in kroženju talentov

Cilj 1:

Zdravo in aktivno življenje

- dodano upravljanje z različnimi starostnimi skupinami
- poudarek usklajevanju zasebnega in poklicnega življenja
- poudarek ozaveščanju o pomenu telesne aktivnosti in zdrave prehrane
- večji poudarek skrbi za duševno zdravje
- poudarek enakega dostopa za invalide

Cilj 2:

Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo

- večji poudarek odgovornosti, etičnosti in aktivnemu državljanstvu
- poudarek tehničnim znanjem
- poudarek mednarodni vpetosti
- izpostavljenost mobilnosti mladih

Cilj 3:

Dostojno življenje za vse

- definirani sistemi socialne zaščite (poko-
ljinski, zdravstveni, dolgotrajna oskrba)

Cilj 4:

Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete

- prenovljeno besedilo o kulturnem prostoru
- dodana dostopnost do jezikovnih orodij in virov za invalide ter osebe z različnimi oblikami funkcionalne oviranosti

Cilj 5:

Gospodarska stabilnost

- razširjeno besedilo opisa cilja za jasnejše razumevanje (strukturne slabosti gospodarstva, ohranjanje ključnih makroekonomskih ravnovesij)

Cilj 6:

Konkurenčen ter družbeno odgovoren podjetniški in raziskovalni sektor

- dodana usmeritev v okoljsko sprejemljive tehnologije
- večji poudarek spodbujanju razvoja visokotehnoloških podjetij

